

RDM- og Jerseykrydsninger har god sundhed

Nye resultater for RDM- og Jersey-krydsninger viser bedre sundhed end de renracede, når man ser på reproduktions-, fordøjelses- og lemmelidelser.

Kristoffer Risgaard Eriksen, Morten Kargo og Anders Fogh

Når man snakker malkekvægskrydsning i Danmark, er det oftest Holstein, RDM og Jersey, som bliver brugt, mens racer som Montbeliarde og Fleckvieh bliver anvendt i mindre omfang. I denne artikel præsenteres de nyeste sundhedsresultater for RDM og Jersey krydsninger for udvalgte reproduktions-, fordøjelses- og lemmelidelser samt klovlidelser. Krydsningskøerne har en RDM-, Jersey-, Montbeliarde- eller Fleckvieh-far og en renracet Holstein-mor. Resultaterne for de forskellige krydsningskombinationer er sammenlignet med resultater for rene Holstein køer.

Resultaterne er korrigeret for den besætning, dyrene står i, for at fjerne effekten af god eller dårlig management. Ligeledes er der korrigeret for morens NTM for at tage højde for, at krydsninger i nogle tilfælde bliver tillagt på den dårligste del af køerne i besætningen.

De krydsningskombinationer, der vises resultater for, er RDM x HOL (RH), Jersey x HOL (JH), Montbeliarde x HOL (MH) og Flechvieh x HOL (FH). Det skal dog pointeres, at resultaterne for Montbeliarde-krydsninger og Flechvieh-krydsninger er mindre sikre, da der ikke er ret mange af den type krydsninger.

Krydsninger har færre reproduktions-, fordøjelses- og lemmelidelser

Hvis man ser på resultaterne i tabel 1, så har krydsningerne generelt færre reproduktions-, fordøjelses- og lemmelidelser end renracede Holstein. Eksempelvis har en besætning med 100 RH-krydsninger 2 færre køer med børbetændelse i forhold til en besætning med 100 Holstein køer.

Der er dog forskelle mellem krydsningskombinationer, hvilket skyldes både krydsningsfrodighed og forskelle mellem de rene racer. RH- og JH-krydsningerne har generelt færre sygdomme, især tilbageholdt efterbyrd og børbetændelse i 1. laktation. Dette skyldes til dels, at både RDM og Jersey har væsentlig lavere frekvens af tilbageholdt efterbyrd og børbetændelse end Holstein. Til gengæld har JH-krydsningerne flere tilfælde af ketose i 1. laktation, hvilket også er en effekt af, at Jersey har en højere frekvens end Holstein.

MH- og FH-krydsningerne har færre tilfælde af børbetændelse i 1. laktation og ketose i både 1. og 2. laktation. Til gengæld har de flere tilfælde af børbetændelser i 2. laktation og flere tilfælde af tyk has i både 1. og 2. laktation.

Tabel 1. Frekvens af udvalgte reproduktions-, fordøjelses- og lemmelidelser for forskellige krydsningskombinationer i forhold til renracede Holstein køer i procentpoint

	RH	JH	MH	FH
Efterbyrd, 1. lakt.	-1,1	-1,6	-0,7	-1,6
Efterbyrd, 2. lakt.	-0,8	-2,1	-0,1	-1,1
Børbetændelse 1. lakt.	-2,0	-3,9	-2,9	-3,3
Børbetændelse 2. lakt.	-0,6	-1,7	0,7	0,2
Ketose 1. lakt.	-0,2	1,2	-1,1	-0,9
Ketose 2. lakt.	-0,3	-0,5	-0,7	-0,2
Tyk has 1. lakt.	-0,5	-1,3	1,1	0,2

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne:
Danmark og Europa investerer i landdistrikterne

Miljø- og Fødevarerministeriet
Landbrugsstyrelsen

Den Europæiske Landbrugsfond
for Udvikling af Landdistrikterne

Se EU-Kommissionen, Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Tyk has 2. lakt.	-0,3	-1,1	1,1	0,4
------------------	------	------	-----	-----

Krydsninger har færre klovlidelser

I forhold til klovlidelser har RH- og JH-krydsningerne færre tilfælde, især for digital dermatitis (RH og JH), såleblødning (RH) og balleforrådnelse (JH). Generelt for disse lidelser har Holstein en højere frekvens end både RDM og Jersey. Til gengæld har JH lidt flere tilfælde af sålesår i 2. laktation.

MH har gunstige resultater for digital dermatitis, mens de har højere frekvens end Holstein for balleforrådnelse, såleblødning og sålesår. Resultaterne for FH varierer meget mellem laktationer, hvilket antyder, at datagrundlaget er for spinkelt.

Tabel 1. Oversigt over forskellige klovlidelser for forskellige krydsningskombinationer i forhold til renrace Holstein køer i procentpoint

	RH	JH	MH	FH
digital dermatitis 1. lakt.	-3,8	-2,7	-2	6,8
digital dermatitis 2. lakt.	-4,1	-1,7	-2,6	-5,5
Balleforrådnelse 1. lakt.	0	-3	1,4	0,5
Balleforrådnelse 2. lakt.	-0,6	-2,4	2,1	-0,2
Såleblødning 1. lakt.	-6,4	-16,2	3,7	7,8
Såleblødning 2. lakt.	-5,0	-9,7	6,8	0,9
Sålesår 1. lakt.	-0,6	-0,6	1,3	0,6
Sålesår 2. lakt.	-1,2	0,4	2,9	-3,8

Konklusion

Resultaterne viser generelt, at krydsningsdyrene er sundere end rene Holstein for de fleste sygdomme. RDM- og Jerseykrydsningerne er især stærke for børbetændelse og digital dermatitis samt såleblødning.

Ser man på Montbeliarde- og Flechvieh-krydsninger, er datagrundlaget mere spinkelt, men resultaterne indikerer, at de er sunde.